

تعیین موثرترین عامل (از بین عوامل اعتماد به توانایی، سودمند دانستن ابزار
کمکی، برآورد اندازه ی شرکت، فشار حرفه) بر میزان استفاده از ابزار
کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب مدیریت

نرجس کمالی کرمانی
عضو هیئت علمی دانشگاه بجنورد
محمد حسین بصیرزاده
کارشناس ارشد حسابداری
محسن زردکوهی
کارشناس ارشد حسابداری
محمد دل آرام
حسابدار رسمی
عبدالحسین طالبی نجف آبادی
دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه علامه طباطبائی

چکیده :

جامعه همواره از حسابرسان انتظار داشته است که تقلب های موجود در صورت های مالی را کشف کنند. در طول تاریخ، حرفه ی حسابرسی در ابتدا هدف اولیه و اساسی اش، کشف تقلب بوده، به تدریج این مسئولیت را انکار نموده است، اما با توجه به رسوایی های سالهای اخیر در حرفه حسابداری و حسابرسی، در پاسخ به فشار جامعه و دولتمردان، حرفه دوباره مسئولیت هایی را در کشف تقلب پذیرفته است و سعی کرده تا فرآیند ارزیابی خود از ریسک تقلب را بهبود بخشد. از جمله مواردی که در این زمینه به حسابرسان کمک شایانی می کند استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری است. این ابزار در واقع مسیر درست ارزیابی را به حسابرسان نشان می دهد.

با توجه به عدم تمایل حسابرسان به استفاده از این ابزار، در این تحقیق ما به دنبال تعیین موثرترین عامل از بین عوامل اندازه شرکت صاحبکار، اعتماد به توانایی، سودمندی ابزار کمکی، فشار حرفه بر استفاده از ابزار کمکی در ارزیابی ریسک تقلب هستیم تا با یافتن عامل مورد نظر، از مسئولین بخواهیم به آن بیشتر توجه کرده و با در نظر گرفتن میزان تأثیر سایر عوامل سعی کنند میزان استفاده از این ابزار را در جهت بهبود فرآیند ارزیابی ریسک تقلب افزایش دهند. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل حسابرسان مستقل شاغل در سازمان حسابرسی و موسسات حسابرسی خصوصی در دو استان اصفهان و تهران می باشد که از میان آنان، افرادی به عنوان نمونه به طور تصادفی انتخاب شده اند. به منظور محاسبه تعداد نمونه از فرمول کوکران استفاده شد که حجم نمونه ی مورد نظر ۱۰۰ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده های گردآوری شده حاصل از پرسشنامه از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده شده است.

طبق نتایج به دست آمده از این تحقیق، اثر عوامل بر میزان استفاده از ابزار کمکی از راست به چپ افزایش می یابد:

فشار حرفه، اندازه شرکت صاحبکار، سودمندی حاصل شده، اعتماد به توانایی

واژگان کلیدی: ابزار کمکی تصمیم گیری، فشار حرفه، سودمندی ابزار کمکی، تقلب مدیریت

مقدمه :

همانطور که مشاهده می کنید، امروزه عده ی بسیاری از مردم جهان دارایی های خود را در شرکت های مختلف سرمایه گذاری کرده اند و جهت گرفتن تصمیمات لازم به سراغ اطلاعات موجود در گزارشات مالی این شرکت ها می روند. لذا برای آنکه سرمایه ی افراد به طور بهینه تخصیص یابد و باعث کارآیی بازار سرمایه گردد، این اطلاعات مالی باید قابل اتکاء، صحیح و عاری از هرگونه تقلب باشند. افراد جامعه از حسابرسان انتظار دارند تا به آنها از صحت اطلاعات اطمینان دهند و به آنها بگویند که این صورت ها حاوی تحریفات با اهمیت نیستند. هرچند که مسئولیت کشف تقلب با حسابرسان نیست اما در سالهای اخیر توجه بسیاری به این امر شده زیرا بعد از رسوایی های اخیر در حرفه و ورشکستگی شرکت های بزرگ در دنیا، به این نتیجه رسیدند که باید فکری به حال بهبود فرآیند ارزیابی ریسک تقلب نمود. بنابراین حسابرسان اکنون بهتر است که فرآیند ارزیابی ریسک تقلب خود را بهبود دهند تا جلوی شکست ها و رسوایی های مجدد در آینده گرفته شود. از جمله مواردی که می تواند در این زمینه کمک قابل ملاحظه ای نماید، استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب می باشد.

از آنجا که حسابرسان در طول دوره ی کاری خود با موارد اندکی از تقلب مواجه می شوند، لذا تجربه ی کافی برای برخورد با تقلب ندارند و ممکن است که برخی از تقلب ها از چشم آنها پنهان باقی بمانند. لذا ابزار کمکی تصمیم گیری می تواند مشکل عدم تجربه ی کافی را تا حد مقبولی رفع نماید. اما متأسفانه طبق تحقیقات گذشته حسابرسان تمایلی به استفاده از این ابزار کمکی ندارند. لذا باید این امر علت یابی گردد و عواملی که باعث افزایش تمایل حسابرسان می گردد مشخص شوند.

در این تحقیق ما به دنبال یافتن پاسخ این سؤال هستیم که: کدام یک از چهار عامل اعتماد به توانایی، سودمند دانستن ابزار کمکی، برآورد اندازه ی شرکت، فشار حرفه می توانند بیشترین اثر در استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب مدیریت داشته باشند.

تعریف تقلب:

در دیکشنری جامع و بستر تقلب به صورت زیر تعریف شده است:
"سوء تعبیر آگاهانه از حقیقت به منظور ترغیب شخص دیگر که از بعضی چیزهای باارزش دل بکند یا از حق قانونی اش صرف نظر کند"
دیکشنری انگلیسی آکسفورد نیز تقلب را اینگونه تعریف می کند: "استفاده از ارائه و نمایش های غیرواقعی به منظور به دست آوردن ناعادلانه یا زیان رساندن به حقوق یا منافع شخص دیگر".

و اما تعریف تقلب در حسابرسی طبق استاندارد حسابرسی ایران (بخش ۲۴):
تقلب عبارت است از هرگونه اقدام عمدی یا فریب کارانه ی یک یا چند نفر از مدیران، کارکنان یا اشخاص ثالث، برای بر خورداری از یک مزیت ناروا یا غیر قانونی.

ابزار کمکی تصمیم گیری:

ابزار کمکی تصمیم گیری به طور کلی یک روش است که مسیر انجام یک فعالیت را به طور مناسب و سودمند نشان می دهد. و اما منظور از ابزار کمکی تصمیم گیری در حسابرسی در واقع یک روش یا برنامه ای است که به حسابرسان در انجام کارهای حسابرسی مثل ارزیابی ریسک تقلب کمک می کنند می توانند به شکل ساده مانند یک چک لیست عوامل تقلب یا به شکل پیچیده مثل سیستم های خبره باشند.

بد نیست اشاره ای هم به سیستم های خبره داشته باشیم:

"سیستم های خبره در واقع برنامه های کامپیوتری هستند که با استفاده از قواعد مورد استفاده ی متخصصین به حل مسائل در زمینه ای خاص می پردازند."

اعتماد به توانایی:

اعتماد به توانایی یکی از ویژگی های حسابرسی است که برای نخستین بار توسط آرکس و همکارانش به اتکا بر ابزار کمکی تصمیم گیری نسبت داده شد. شواهد حاکی از این است که اعتماد با استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری رابطه عکس دارد. مطالعات اخیر نیز همین رابطه را نشان می دهند، یعنی اشخاص با اعتماد بالا به توانایی هایشان در ارزیابی ریسک تقلب به احتمال کمتری از این ابزار استفاده می کنند.

سودمندی حاصل شده:

عامل دیگری که ممکن است بر کاربرد ابزار کمکی تصمیم گیری تأثیر بگذارد، سودمندی حاصل شده می باشد که یکی از ویژگی های ابزار کمکی تصمیم گیری است. چندین مطالعه (مثل ونکاتش و داویس، ۲۰۰۰، ولف و همکارانش، ۲۰۰۲، ونکاتش و همکارانش، ۲۰۰۳) شواهدی ارائه کردند که بین سودمندی حاصل شده و استفاده از ابزار کمکی رابطه وجود دارد. برای مثال ونکاتش و همکارانش در سال ۲۰۰۳ بررسی کردند که آیا سودمندی حاصل شده بر استفاده از تکنولوژی (TAM) تأثیر دارد یا خیر؟ مشابه تحقیقات گذشته، آنها دریافتند که سودمندی با استفاده از ابزار کمکی رابطه مستقیم دارد؛ یعنی، اگر یک حسابرسی ابزار کمکی را سودمند بداند، به احتمال بیشتری از آن استفاده خواهد کرد.

اندازه شرکت صاحبکار

انواع وظایف حسابرسی توسط اندازه شرکت صاحبکار تحت تأثیر قرار می گیرند. اندازه یک ویژگی صاحبکار است. هنگام ارزیابی کنترل داخلی، اندازه شرکت صاحبکار عاملی است که می تواند باعث شود حسابرس از ابزار کمکی تصمیم گیری در کارش استفاده کند یا خیر. تحقیقات کمی چنین رابطه ای را مورد توجه قرار داده اند. چندین مطالعه بررسی کرده اند که چگونه اندازه شرکت صاحبکار بر جنبه های مختلف حسابرسی، از جمله کل ساعات لازم برای حسابرسی (مثل اکیف و همکارانش، ۱۹۹۴؛ استین و همکارانش، ۱۹۹۴) و حق الزحمه حسابرسی (مثل داویس و همکارانش ۱۹۹۳) اثر می گذارد. برای مثال، استین و همکارانش دریافتند که اندازه شرکت صاحبکار یک تعیین کننده اصلی مقدار زمان حسابرسی می باشد.

فشار حرفه

فشار نتیجه ای از هنجارهای گروه است یعنی فشار حرفه ممکن است تصمیم حسابرس را برای استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری تحت تأثیر قرار دهد. فشار حرفه یکی از ویژگی های شرکت حسابرسی است، که به تحت تأثیر قرار گرفتن افراد درون یک شرکت مربوط می شود. اشخاص از طریق هنجارهای گروه بر یکدیگر اثر می گذارند و ممکن است به

طریقی واکنش نشان دهند تا خود را با گروه هماهنگ سازند (دزورت و لورد، ۱۹۹۷). بنابراین تحت تأثیر قرار گرفتن یک حسابرس از سایرین در شرکت ممکن است بر تصمیم او در استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری اثر بگذارد. ونکاتش و همکارانش ۲۰۰۳ نتیجه گرفتند که فشار حرفه نمی تواند کاربرد سیستم اطلاعات (ابزار کمکی) را پیش بینی کند وقتی که استفاده از سیستم اختیاری است. نتایج تحقیقات پنمن و لرد و دزورت اشاره دارند که اثر فشار حرفه نامحسوس است. فشار حرفه اثر کمی بر تصمیم دارد.

تحقیقات قبلی انجام شده:

از جمله عوامل کاهنده اتکا بر ابزار کمکی تصمیم گیری عبارتند از: فشار خارجی، مثل الزامات جهت تصدیق کردن یک تصمیم. برای مثال، آشتن (۱۹۹۰) دریافت که در ارزیابی اوراق قرضه، وقتی که یک مدل خودکار (ابزار کمکی کامپیوتری نشده، ساده) ارائه می شود، آزمودنی ها اتکای کمتری بر ابزار کمکی دارند، هنگامی که با یک الزام توجهی مواجه می شوند.

وقتی که به دور از سایر شرایط و الزامات، به آنها ابزار کمکی داده می شود، آزمودنی ها بر ابزار کمکی اتکا می کنند. در واقع آزمودنی ها وقتی که اتکای کمی بر ابزار کمکی دارند که سایر شرایط مثل انگیزه، الزامات توجهی وجود داشته باشد.

عبدالمهدی انصاری و نرجس کمالی (۱۳۹۱)، در تحقیقی تحت عنوان بررسی عوامل موثر بر تصمیم حسابرسان جهت استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب مدیریت به شناسایی عوامل سودمند دانستن ابزار کمکی پرداختند.

ویتکاتن (۱۹۹۶) شواهدی به دست آورد مبنی بر اینکه رابطه بین استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری و اعتماد به توانایی خود، به طور معکوس می باشد. دو دسته مطالعات در رابطه با فشار حرفه وجود دارد (پنمن، ۱۹۹۲؛ لرد و دزورت، ۲۰۰۱) نتایج این دو مطالعات با هم ترکیب می شوند. در بررسی فشار حرفه و گزارشگری به موقع (زمان) پنمن (۱۹۹۲) دریافت که آزمودنی ها وقتی با فشار حرفه مواجه می شوند، به احتمال بیشتر به موقع گزارش می کنند. در مقابل، لرد و دزورت (۲۰۰۱) دریافتند که فشار حرفه تمایل

آزمودنی را در رابطه با عدم بررسی صورت های مالی که نادرست ارائه شده اند، افزایش نمی دهند.

گلور و همکارانش (۱۹۹۷) بررسی کردند که آیا ابزار کمکی تصمیم گیری از کسب دانش جلوگیری می کند و باعث اتکای بیش از حد تصمیم گیرندگان بی تجربه می شود. نوع ابزاری که استفاده کرده اند کاربردگ کامپیوتری (ساده) بود. نمونه آنها ۴۴ نفر دانشجو بوده است که کاری که آزمودنی ها انجام دادند تعیین بدهی مالیات دهنده بوده است. آزمودنی هایی که از ابزار کمکی استفاده کردند دانش کمتری کسب کردند نسبت به افرادی که از این ابزار استفاده نمودند. این آزمودنی ها همچنین تمایل داشتند تا اتکای نامناسبی (اتکای بیش از حد) بر ابزار کمکی داشته باشد.

تد و بنیاست (۱۹۹۲) نقش ابزار کمکی تصمیم گیری را در استفاده آزمودنی ها از اطلاعات برای تصمیم گیری بررسی کردند. نوع ابزار کمکی که استفاده کردند سیستم کمک تصمیم (ابزار کمکی هوشمند) بوده، آزمودنی های آنها را ۵۶ دانشجو تشکیل می دادند آزمودنی هایی که به آنها ابزار کمکی ارائه نشده بود در تصمیم گیری هایشان، بیشتر از اطلاعات استفاده کردند.

اهداف تحقیق:

با توجه به مزیت ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب، هدف تحقیق عبارت است از:

تعیین موثرترین عامل از بین عوامل اعتماد به توانایی، سودمند دانستن ابزار کمکی، برآورد اندازه شرکت، فشار حرفه، بر استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک و تقلب مدیریت دارد.

سوال تحقیق:

کدام یک از چهار عامل اعتماد به توانایی، سودمند دانستن ابزار کمکی، برآورد اندازه شرکت و فشار حرفه بیشترین اثر را بر استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری جهت ارزیابی ریسک تقلب مدیریت دارد.

روش تحقیق:

تحقیق حاضر، براساس هدف از نوع تحقیقات کاربردی است. این تحقیقات با استفاده از زمینه و بستر شناختی و معلوماتی که از طریق تحقیقات بنیادی فراهم شده، برای رفع نیازمندی های بشر و بهبود ابزارها، روشها، اشیاء و الگوها در جهت توسعه رفاه و آسایش و ارتقای سطح زندگی انسان مورد استفاده قرار میگیرند.

از نظر ماهیت و روش، تحقیق مذکور، از نوع تحقیقات توصیفی است. در این تحقیقات محقق به دنبال چگونه بودن موضوع است و می خواهد بداند پدیده، متغیر، شیء یا مطلب چگونه است.

ابزار گردآوری اطلاعات:

در این تحقیق جهت گردآوری اطلاعات از مطالعات کتابخانه ای و پرسش نامه استفاده شده است. پرسش نامه مذکور حاوی یکسری اطلاعات است که براساس آن اطلاعات ابزار کمکی ارائه شده از پاسخ دهنده خواسته شده است به یکسری سوالات بسته پاسخ دهد. ابزار کمکی به کاربرده شده یک چک لیست دستی است که در آن عوامل خطرزای تقلب در سه بخش ویژگی های مدیریت و نفوذ آن بر محیط کنترلی، وضعیت صنعت و ویژگی های عملیاتی و ثبات مالی آورده شده است.

لازم به ذکر است که ویژگی های مدیریت به توانایی ها، تنگناها، طرزکار و نگرش مدیریت در مورد سیستم کنترل داخلی و فرآیند گزارشگری مالی مربوط می شود. وضعیت صنعت، به محیط اقتصادی و قانونی که واحد مورد رسیدگی در آن فعالیت دارد، مربوط می شود و ویژگی های عملیاتی و ثبات مالی به ماهیت، پیچیدگی واحد مورد رسیدگی و معاملات آن، شرایط مالی و سودآوری واحد مورد رسیدگی مربوط می شود. جهت تعیین پایایی ابزار پرسش نامه، از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید. ضریب پایایی برای کل پرسش نامه ۰,۷۷ گزارش شد که نشان دهنده پایایی بالای پرسش نامه است. جهت بررسی روایی نیز پرسش نامه طراحی شده به تعدادی متخصص جهت اظهارنظر درباره محتوای سوالات با توجه به هدف پژوهش داده شده که پس از جمع

آوری نظرات آنها و ارائه تغییرات روایی محتوای آن مورد تأیید قرار گرفت. (روایی به این مسئله می پردازد که آیا همان چیز را اندازه گیری می کنیم که واقعا قصد داریم

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل حسابرسان مستقل می باشد که در سازمان حسابرسی و در دو استان اصفهان و تهران ، مشغول به کار بوده اند.

نمونه آماری

جهت تعیین حجم نمونه با توجه به تعداد جامعه آماری، از فرمول کوکران استفاده گردید.

حجم نمونه مورد نظر ۱۰۰ نفر به دست آمد.

d: تفاوت میانگین نمونه با جامعه = ۰/۰۰۱۲۱۰۳۲

pd: مقدار خطا = ۰/۰۵

T: سطح زیر منحنی نرمال = ۱/۶۴

N: اندازه جامعه = ۱۰۰۰

$$n = \frac{\frac{T^2 pd}{d_2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{T^2 pd}{d_2} \right)} = 100$$

باتوجه به طولانی بودن متن پرسش نامه و پیش بینی عدم همکاری آزمودنی ها، تقریباً حدود ۱۶۰ پرسش نامه به طور تصادفی بین آنها توزیع گردید. از پرسش نامه های ارسالی، تعداد ۹۸ پرسش نامه واصل گردید که پس از بررسی های لازم فقط ۸۰ پرسش نامه پذیرفته شد.

نتایج تجزیه و تحلیل اطلاعات گردآوری شده از طریق پرسش نامه:

جدول شماره ۱: شاخص های توصیفی نمرات گروه نمونه در ابعاد مختلف را نشان می دهد.

جدول شماره ۱: شاخص های توصیفی نمرات گروه نمونه در ابعاد مختلف

واریانس	انحراف استاندارد	میانگین	جمع	دامنه	N
۶/۵۱۶	۲/۵۵۲۷۳	۹/۳۰۰۰	۷۴۴/۰۰	۱۲/۰۰	۸۰
۴۶/۵۸۵	۶/۸۲۵۳۱	۴۰/۱۵۰۰	۳۲۱۲/۰۰	۳۰/۰۰	۸۰
۱/۰۸۳	۱/۰۴۰۶۳	۵/۴۲۵۰	۴۳۴/۰۰	۵/۰۰	۸۰
۱۳/۲۴۰	۳/۶۳۸۶۶	۱۷/۴۷۵۰	۱۳۹۸/۰۰	۱۵/۰۰	۸۰

جدول شماره ۲: همبستگی پیرسون بین ابعاد مختلف و میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری را نشان می دهد.

جدول شماره ۲: همبستگی پیرسون بین ابعاد مختلف و میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری

متغیر	میزان استفاده از ابزار
اعتماد به توانایی	-0.54**
سودمند بودن ابزار	0.391**
برآورد اندازه شرکت	0.34**
فشار حرفه	0.183

همان گونه که جدول نشان می دهد بیشترین همبستگی را اعتماد به توانایی (-0.54) و ضعیف ترین همبستگی را فشار حرفه (0.18) با میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری دارد.

جدول شماره ۳: نتایج نهایی بدست آمده از رگرسیون گام به گام برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری از روی متغیرهای پیش بینی کننده را نشان می دهد.

جدول شماره ۳: نتایج نهایی بدست آمده از رگرسیون گام به گام برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری از روی متغیرهای پیش بینی کننده

متغیر پیش بینی کننده	ضریب پیش بینی Beta	t	P
اعتماد به توانایی	-۰/۴۲۲	-۰/۸۱۵	۰/۰۰۰
سودمند بودن ابزار	۰/۴۱۱	۳/۸۴۱	۰/۰۰۰
برآورد اندازه شرکت	۰/۲۰۱	۱/۰۰۶	۰/۰۵۲
فشار حرفه	۰/۱۱۶	۱/۰۹۷	۰/۲۷۶

با توجه به اطلاعات جدول فوق، اعتماد به توانایی بیشترین ضریب پیش بینی (-۰/۴۲) را به خود اختصاص داده است. پس از آن سودمند دانستن ابزار تصمیم گیری بیشتری ضریب پیش بینی (۰/۴۱) را برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری دارد. برآورد اندازه شرکت نیز در رتبه سوم با (۰/۲۰) ضریب پیش بینی قرار دارد این در حالی است که فشار حرفه ضریب پیش بینی معناداری برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری ندارد.

جدول شماره ۴: ضریب همبستگی چند متغیری و ضریب تعیین برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری را نشان می دهد.

جدول شماره ۴: ضریب همبستگی چند متغیری و ضریب تعیین برای پیش بینی میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری

Model	R	R ²
۱	۰/۵۲۸	۰/۲۷۳

همان گونه که جدول نشان می دهد ضریب همبستگی چند متغیری ۰/۵۲ است و متغیرهای پیش بینی کننده در مجموع ۲۷٪ از واریانس میزان استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری را تبیین و پیش بینی می کنند.

نتیجه گیری:

باتوجه به مزایای ذکر شده برای ابزار کمکی تصمیم گیری، در این تحقیق به دنبال بررسی موثرترین عوامل از بین ۴ عامل اعتماد به توانایی، سودمندی حاصل شده، اندازه شرکت صاحبکار و فشار حرفه بر استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب مدیریت پرداخته شد. تا با یافتن آن عامل از مسئولین مربوطه خواسته شود که عامل مذکور را بیشتر مورد توجه قرار دهد و با بررسی سایر عوامل سعی نمایند میزان استفاده از ابزار کمکی را در بین حسابرس ها افزایش دهند.

طبق نتایج بدست آمده از تحقیق حاضر اثر عوامل مذکور بر میزان استفاده از ابزار کمکی به ترتیب از راست به چپ افزایش می یابد:

فشار حرفه، اندازه شرکت صاحبکار، سودمندی حاصل شده، اعتماد به توانایی

پیشنهادات:

*پیشنهاد می شود با توجه به مفید بودن ابزار کمکی موسسات حسابرسی استفاده از این ابزار برای کارکنان خود الزامی نمایند و شرایط استفاده از ابزار کمکی هوشمند را برای آنان فراهم سازند.

*پیشنهاد می شود سایر عوامل موثر بر تصمیم حسابرس جهت استفاده از این ابزار مورد بررسی قرار گیرد.

*دیگر مزیت های ابزار کمکی در حسابرسی مورد تحقیق و بررسی قرار گیرد. (به غیر از ارزیابی ریسک تقلب)

منابع:

۱. انصاری، عبدالمهدی، کمالی کرمانی، نرجس، (۱۳۹۱)، "بررسی عوامل موثر بر تصمیم حسابرسان جهت استفاده از ابزار کمکی تصمیم گیری در ارزیابی ریسک تقلب مدیریت"، **فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی**، سال چهارم،

شماره شانزدهم

۲. حافظ نیا، محمدرضا، (۱۳۸۶)، **مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی**، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)،

چاپ سیزدهم

۳. عبدلی، محمدرضا، نادعلی، علی اکبر، محمد، صلواتی، (۱۳۸۴)، "سیستم های خبره یا هوشمند و نقش آنها در بهبود تصمیم گیری"، **فصلنامه ی دانش**

حسابرسی، شماره ۱۵

۴. کمیته فنی سازمان حسابرسی، (۱۳۸۴)، **استانداردهای حسابرسی**، بخش ۲۴: مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب و اشتباه در حسابرسی صورت های مالی،

سازمان حسابرسی، تجدید نظر شده ۱۳۸۴

5. Arkes, H. R., R. M. Dawes and C. Christensen, (1986), "Factors influencing the use of a decision rule in a probabilistic task", **Organizational Behavior and Human Decision Processes**, Vol. 37, PP. 93-110

6. Ashton, R. H., (1990), "Pressure and performance in accounting decision settings: Paradoxical effects of incentives, feedback, and justification", **Journal of Accounting Research**, Vol. 28, PP. 148-180.
7. Davis, F. D. and J. E. Kottmann, (1994), "User perceptions of decision support effectiveness: Two production planning experiments", **Decision Sciences**, Vol. 25 (January/February), PP. 57-78.
8. Davis, L., D. Ricchiute and G. Trompeter, (1993), "Audit effort, audit fees, and the provision of non-audit services to audit clients", **The Accounting Review**, Vol. 68 (January), PP. 135-150.
9. DeZoort, F. T. and A. T. Lord, (1997), "A review and synthesis of pressure effects research in accounting", **Journal of Accounting Literature**, Vol. 16, PP. 28 - 85.
10. Glover, S. M., D. R. Prawitt and B. C. Spilker, (1997), "The influence of decision aids on user behavior: Implications for knowledge acquisition and inappropriate reliance", **Organizational Behavior and Human Decision Processes**, Vol. 72, PP. 232-255.
11. Lord, A. T. and F. T. DeZoort, (2001), "The impact of commitment and moral reasoning on auditors'

- responses to social influence pressure", **Accounting, Organizations and Society**, Vol. 26, PP. 215-235.
12. O'Keefe, T. B., D. A. Simunic and M. T. Stein, (1994), "The production of audit services: Evidence from a major public accounting firm", **Journal of Accounting Research**, Vol. 32 (autumn), PP. 241-261.
13. Ponemon, L. A., (1992), "Auditor underreporting of time and moral reasoning: An experimental lab study", **Contemporary Accounting Research**, Vol. 9 (fall), PP. 171-189.
14. Ponemon, L. A., (1993), "The influence of ethical reasoning on auditors' perceptions of management's competence and integrity", **Advances in Accounting**, Vol. 11, PP. 1-29.
15. Stein, M. T., D. A. Simunic and T. B. O'Keefe, (1994), "Industry differences in the production of audit services", **Auditing: A Journal of Practice and Theory**, Vol. 13 (Supplement), PP. 128-142.
16. Todd, P. and I. Benbasat, (1992), "The use of information in decision making: An experimental investigation of the impact of computer-based decision aids", **MIS Quarterly**, Vol. 16 (September), PP. 373-393.

17. Venkatesh, V. and F. D. Davis, (2000), "A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies", **Management Science**, Vol. 46 (February), PP. 186-204.
18. Venkatesh, V., M. G. Morris, G. B. Davis and F. D. Davis, (2003), "User acceptance of information technology: Toward a unified view", **MIS Quarterly**, Vol. 27 (September), PP. 425-478.
19. **Webster New word Dictionary**, (1986), second college Edition, Prentice-Hall Press.
20. Whitecotton, S. M., (1996), "The effects of experience and confidence on decision aid reliance: A causal model", **Behavioral Research in Accounting**, Vol. 8, PP. 194-216.
21. Wolfe, C., T. Loraas and M. Chandler, (2002), "Choice behavior, goal orientation, and the technology acceptance model", Working paper, Texas A&M University

Determining the Most Effective Factor (Including Confidence in One's Ability, Decision Aids Effectiveness, Firm Size, Professional Pressures) on the Extent Decision Aids are used in Management Fraud Risk Assessment

Narjes Kamali kermani

Mohammad Hossein Basirzadeh

Mohsen Zardkoohi

Mohammad Delaram

Abdolhossein Talebi Najafabadi

Abstract:

Auditors are always expected by the society to detect fraud in the financial statements. This was traditionally the first and foremost concern of auditing, but this was neglected over time. Due to scandals in recent years in the fields of auditing and accounting, and as a reaction to pressures from the society and the government, this concern has been revitalized and fraud risk assessment process has been improved. This has been achieved considerably by decision aids, which guide auditors in their enterprise.

With a view to auditors' reluctance in using these aids, this study aims to determine the most effective factor – including the firm size, confidence in one's ability, decision aids effectiveness, professional pressures – on management fraud risk assessment in order to call for authorities' attention towards it and further encourage them to enhance the effectiveness of decision aids on this process by considering other important factors. The population in this study consists of independent auditing practitioners in private auditing firms and institutions in the two provinces of Tehran and Isfahan, from which a random sample of individuals has been selected. The size of this sample, 100 people, was determined through Cochran model. In order to analyze the data collected from questionnaires, Pearson coefficient and regression were used.

According to the results of this study, the given factors rise in importance respectively:

Professional pressures, firm size, decision aids effectiveness, confidence in one's ability.

Key Words: Decision Aids, Professional Pressures, Decision Aids Effectiveness, Management Fraud.